

оптимальним. Важливо розробити оптимальне поєднання прямих і непрямих інструментів політики, які можуть вирішувати конкретні проблеми фінансування в країні у цілому або в окремому регіоні. Слід зауважити, що найбільший потенціал серед фінансових інструментів мають податкові пільги, цільові закупівлі, державно-приватні інвестиційні фонди і механізми венчурного фінансування.

Список використаних джерел:

1. Паламаренко Я.В. Концептуальні положення державного регулювання інноваційних процесів. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 4. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/4_2020/58.pdf (дата звернення: 23.01.2021).
2. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: затв. Кабінетом Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 23.01.2021).
3. UNCTAD, 2018, Technology and Innovation Report 2018: Harnessing Frontier Technologies for Sustainable Development (United Nations publication, Sales No. E.18.II.D.3, New York and Geneva). URL: https://unctad.org/system/files/official-document/tir2018_en.pdf (дата звернення: 23.01.2021).

Гуртовий Ю. В., канд. екон. наук Яковенко В. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ В УКРАЇНІ

Для багатьох підприємств України, які були засновані задовго до незалежності, інвестиційне забезпечення є актуальною проблемою, оскільки гостро стоять питання заміни застарілого обладнання та збільшення виробничих можливостей підприємства. Стратегічна роль у вирішенні цих проблем розвитку підприємства належить якраз інвестиційним ресурсам.

При модернізації виробничого процесу такі інвестиції є інноваціями, тому що є вкладенням у нововведення, які сприяють зростанню економічного потенціалу. У країнах з розвинутою економікою більшість інвестицій мають бути інноваційними. На мою думку, саме інноваційна діяльність дозволяє

Том 3. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ В ДИНАМІЧНОМУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

підприємству отримувати конкурентні переваги на ринку, підвищуючи якість продукції та зменшуючи при цьому собівартість її виробництва, таким чином, збільшуючи прибутковість самого виробництва.

Протягом останніх років в Україні зберігається тенденція до зменшення витрат на виконання наукових досліджень і розробок, що відображено на рис. 1, згідно з яким основними джерелами інноваційних інвестицій є власні кошти підприємств, що становлять більше 85% у структурі витрат, починаючи з 2014 року. Через зниження частки державного фінансування та неможливості більшості суб'єктів господарювання користуватися позиковими коштами (через велику їх вартість) – прибуток та амортизація є основними реальними джерелами фінансування витрат на інновації. Так, у 2016 році, маючи чистий збиток за результатами двох попередніх років, із власних коштів підприємств було здійснено 94,9% витрат на інновації.

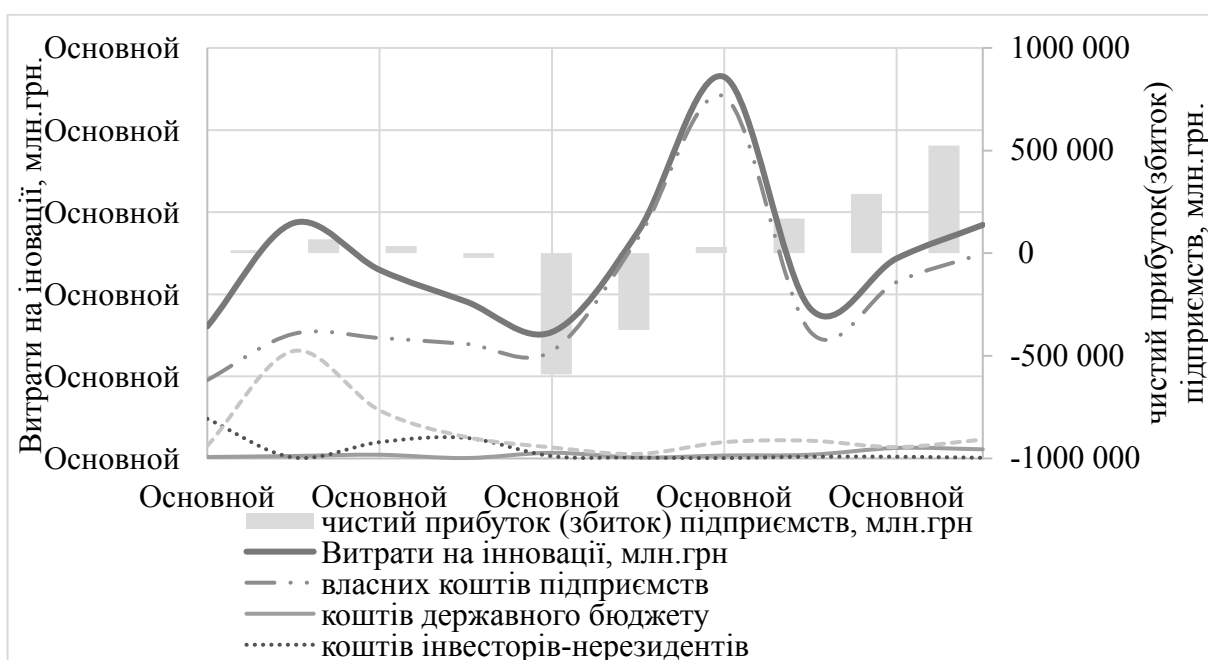


Рис. 1. Динаміка витрат на інновації та чистого прибутку (збитку) в Україні у 2010-2019 рр.

Створено автором за даними Державної служби статистики України [1]

Отже, власники українських підприємств традиційно розраховують лише на власні ресурси, а не на допомогу, фінансування чи пільгові умови від держави.

За даними Глобального інноваційного індексу, згідно з яким щорічно оцінюється інноваційна діяльність, глобальними лідерами в області інновацій у 2020 році в Європі є Швейцарія, Швеція та Велика Британія, в Північній Америці – США та Канада, в Південно-Східній Азії – Сінгапур, Республіка Корея та Гонконг. На рис. 2 показані частки витрат на інновації від ВВП в країнах-лідерах в області інновацій. Частка витрат зростає у всіх країнах протягом 2013-2018 рр., однак в Україні вона, по-перше, менша в 6 разів від частки витрат Швеції, Данії чи Німеччини, а по-друге, зменшилася з 0,76% у 2013 році до 0,47% у 2018 році.

За даними Організації економічного співробітництва та розвитку частка витрат на інновації підприємств інвесторів-нерезидентів у 2018 році у Великій Британії становила 13%, у США – 9,8%, в Німеччині – 6,3% [2]. В Україні ж за даними Державної служби статистики у 2018 році ця частка становила лише 0,9%, тобто наші підприємства не є інвестиційно привабливими для іноземних інвесторів.

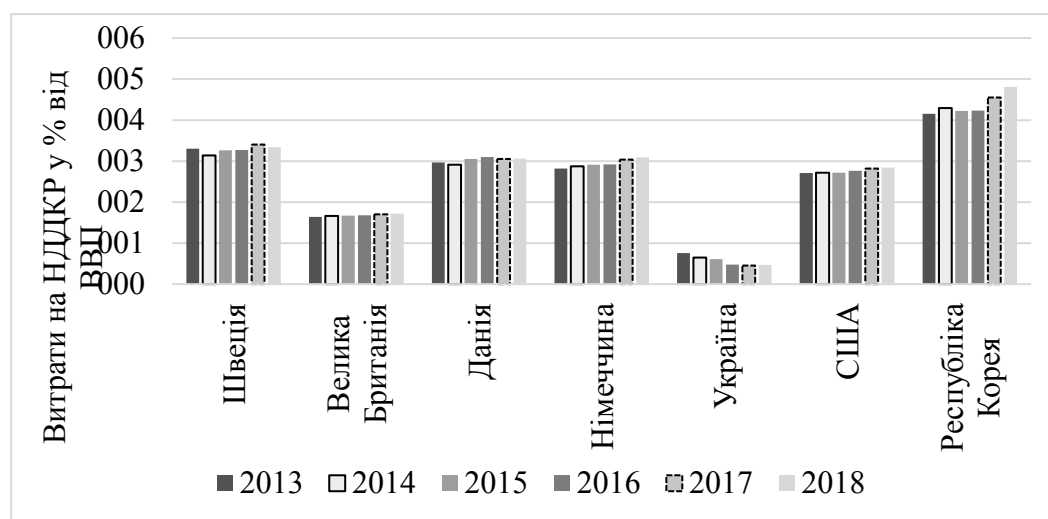


Рис. 2. Витрати на наукові дослідження у % від ВВП у 2013-2018рр.

Створено автором за даними ЮНЕСКО [3]

Отже, підприємства, що функціонують в Україні повинні здійснювати інвестиції в інновації, щоб збільшити конкурентні переваги на ринку, проте при

формуванні джерел фінансування доцільно розраховувати лише на власні ресурси, джерелом яких є стартовий капітал на початку діяльності та прибуток чи амортизаційні відрахування у процесі функціонування підприємства. При інвестиційно привабливому проекті можливо залучити кошти іноземних інвесторів. Держава має збільшити витрати на наукові дослідження та розробки, а також підтримувати бізнес за допомогою кредитних гарантій, що передбачені державною програмою 5-7-9%. Такі заходи мають запобігти коротко- і середньостроковим збиткам для інвестиційних проектів та стартапів.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 22.02.2021).
2. Main Science and Technology Indicators : веб-сайт. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/>(дата звернення 22.02.2021).
3. The UNESCO Institute for Statistics (UIS): веб-сайт. URL: <http://data.uis.unesco.org/>(дата звернення 22.02.2021).
4. Гринько Т.В. Основи управління адаптивним інноваційним розвитком підприємства / Т.В. Гринько // Проблеми економіки, 2011. – №3. – С. 94-97.
5. Гринько Т.В. Формування системи управління інноваційним розвитком підприємств / Т.В. Гринько // Вісник Хмельницького національного університету 2010, № 4. Т. 2. – С. 39-43.

Дорох К. Ю.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ОБСЯГУ ВИРОБЛЕНОЇ ПРОДУКЦІЇ
(РОБІТ, ПОСЛУГ) ТА ВИТРАТ НА ЇХ ВИРОБНИЦТВО
ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА 2015–2019 РР.**

Господарсько-виробниче функціонування кожного підприємства пов'язано зі споживанням матеріалів, сировини, енергії, палива, з оплатою заробітної плати, відрахуванням платежів на пенсійне та соціальне страхування працівників, нарахуванням амортизації, а також інших невід'ємних витрат. У процесі обігу такі витрати постійно відшкодовуються з виручки підприємства